

Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri kapsamında yurtdışındaki şirket merkezinden gelen mali kaynağın değerlendirme hükümlerine tabi olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük257-7952-424
Tarih	26.03.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük257-7952-424

26/03/2012

Konu : Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri kapsamında yurtdışındaki şirket merkezinden gelen mali kaynağın değerlendirme hükümlerine tabi olup olmadığı hk.

İlgi dilekçenizde; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuz, İnşaatını üstlenen konsorsiyumun üyesi olarak Türkiye'de dar mükellef statüsünde faaliyet gösterdiğinizi, şirket merkezinizin "..." adresinde olduğunu, konsorsiyum üyesi olarak yıllara yaygın inşaat kapsamında çalıştığınızı ve ülkemizde başka da bir ticari faaliyetinizin olmadığını, ihale konusu inşaat işi kapsamında yapılan harcama ve giderlerin karşılanması için şirket merkezinden döviz olarak mali kaynak geldiğini ve hakedişlerin tahsil edilmesini müteakip ise söz konusu tutarların geri ödendiği belirterek, söz konusu döviz şeklindeki mali kaynağa değerlendirme yapılıp yapılmayacağı ve oluşan kur farklarının gelir veya gider

olarak dikkate alınıp alınmayacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep etmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesinde "Yabancı paralar borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır. Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değerlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur....", "Kasa Mevcudu" başlıklı 284 üncü maddesinde ise "Kasa mevcutları itibari kıymetleriyle değerlendirir, yabancı paralar hakkında 280'inci madde hükmü uygulanır." hükmü mevcuttur.

Öte yandan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanunun birinci maddesinde yazılı kurumlardan kanuni ve iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye içinde bulunmayanların, yalnız Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirileceği hükme bağlanmış; üçüncü fıkrasında, dar mükellefiyette kurum kazancının hangi gelir unsurlarından oluştuğu sayılmış ve Türkiye'de Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun işyeri olan veya daimi temsilci bulunduran yabancı kurumlar tarafından bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden elde edilen ticari kazançların, kurum kazancı olarak vergilendirileceği belirtilmiş; dördüncü fıkrasında ise bu maddede belirtilen kazanç ve iratlar ile gelir unsurlarının Türkiye'de elde edilmesi konusunda 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Dar mükellef kurumların Türkiye'de Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun işyeri olması veya daimi temsilci bulundurmaları ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden elde edilmesi halinde, elde edilen ticari kazançların dar mükellefiyet esasında Türkiye'de vergilendirilmesi gerekmektedir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.9.2. Yurt dışında yapılan inşaat işleri nedeniyle, merkez ve şube arasındaki cari hesapların değerlemesi" başlıklı bölümünde,

"Yurt dışında yapılan inşaat işleri ile ilgili olarak Türkiye'deki merkez ile yurt dışındaki işyeri arasında ortaya çıkan ilişkilerde yurt dışındaki işyerine Türkiye'den fatura kesilmek suretiyle yapılan ve o işyerinde maliyet veya gider olarak kabul edilen mal ve hizmet hareketleri ile yurt dışındaki işyeri ile Türkiye'deki merkez arasındaki para hareketlerinin ayrı ayrı hesaplarda izlenmesi ve değerlemenin buna göre yapılması gerekmektedir.

Yurt dışındaki işyerine merkez tarafından fatura düzenlenmek suretiyle ihraç olunan emtia ile yurt dışına yönelik olarak fatura düzenlenmek suretiyle yapılan hizmetlerden doğan dövize bağlı alacak ve borçların aynen malveya hizmet ihracından doğan alacak ve borçlarda olduğu gibi değerlemeye tabi tutulacağı ve değerlendirme farklarının vergi matrahının tespitinde dikkate alınacağı tabiidir.

Türkiye'de bulunan merkez ile yurt dışındaki işyeri arasında gerçekleşen diğer para hareketlerinden doğan alacak ve borçların ise gerçek bir alacak ve borç niteliği taşımadığı açıktır. Bu nedenle, söz konusu para hareketlerine dayalı cari hesap bakiyelerinin değerlemesine gerek

bulunmamaktadır."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, yurtdışından gönderilen paranın, mal ve hizmet hareketine dayanmaması, ihraç veya ithal edilen emtiaya yönelik olmaması, gerçek bir alacak ve borç niteliği taşıyamaması durumunda alacak veya borç olarak değerlemesine gerek bulunmamakla birlikte, yurt dışındaki merkezden işyerine gönderilen paranın kasa ya da banka mevcudu olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 ve 284 üncü maddeleri uyarınca değerlemeye tabi tutulması ve oluşan kur farklarının gelir veya gider hesapları ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 12.09.2026